

zijn gaan bedienen in alle samenlevingsverbanden. Maar dan zal hij tegelijk de wederkeer van zijn hart en de uitgangen van zijn leven tot den Heere en Zijn Woord moeten bewijzen door te gaan worstelen om in alle samenlevingsverbanden te komen tot vrijmaking van de zonde van Woordverlating en tot wederkeer tot den Heere en Zijn Woord. Want het is onmogelijk, dat, zoo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Ieder geloovige heeft de ernstige roeping zich op deze consequenties te bezinnen en zo te aanvaarden. Over de geheele levenslinie moet het komen tot vrijmaking en wederkeer. Zeker, dat zal met zich meebrengen menige pijnlijke operatie. Maar tot die operaties zullen we bereid moeten zijn om des Heeren en Zijns Woords wil. Wij staan wat dat betreft, nog niet eens aan het begin. Maar de tijd van rusten op onze lauweren moet onherroepelijk voorbij zijn. Nu is het, door Gods genade, de werkdag, de zware werkdag in het zweet van ons aanschijn van den voortgang der reformatie. Ach, dat we werken, zoo lang het dag is. Waken en bidden wij ook, dat we niet in verzoeking komen de reformatie des levens te doen stuiten, want het vleesch is zwak. Indien dit gebeurde zouden we den Heiligen Geest bedroeven en wederstaan, omdat we niet gehoorzaam zijn. De Heere roept ons tot reformeren als vrucht van de reformatie van ons hart. En Hij roept ons daartoe in een hoogst ernstig tijdsgewricht, waarin zich de contouren van den komenden mensch der zonde al scherper gaan afteekenen en de eschatologische spanning sterker wordt met den dag. Daarom: het waarlijk Geref. volk sta op! In de kracht des Heeren en in een kinderlijk-eenvoudig aan het Woord des Heeren onderworpen geloof. En dat te meer, omdat de dag nadert en de Zoon des menschen, als Hij komt, ons vinden moet als zóo doende. Kn.

DE (OUD-)GEREFORMEERDE KERKEN IN DUITSCHLAND EN DE SYNODE-BESLUITEN.

Onze Kerken zijn bezig met een poging om het contact, dat er was met de (Oud-)Gereformeerde Kerken in de Graafschap Bentheim en het Vorstendom Oostfriesland, op den ouden voet voort te zetten. Tot nu toe is dat helaas nog niet gelukt, omdat men ook daar in synodalen zin is voorgelicht.

Toch staat het vast, dat deze Kerken, afgezien van een bepaalde groep menschen, historisch veel meer aan onze zijde staat, dan aan die van de synodocratische Kerken, naar welker synode zij thans afgevaardigden zenden.

Hunne vaders hebben niet aan de zijde van die synode gestaan, maar aan de onze. Ik wil, om dat even te laten uitkomen, hier een gedeelte overnemen uit een referaat, dat door den vader van één der afgevaardigden daar naar de synode, is gehouden op een conferentie te Emlichheim in het jaar 1896 en opgenomen in het blad van die Kerken: De Grensbode.

Men hield in die dagen in deze Kerken conferenties, waar dan door een Onderling of Predikant een onderwerp werd behandeld. Het door mij bedoelde referaat werd geleverd door den heer J. Brookhuis te Wilsom (Graafschap Bentheim), en draagt tot titel:

Moeten alle leden der gemeente voor wedergeboren gehouden worden?

We zouden op dien titel afgaande, dus zeggen: daar zitten we midden in de kwesties van vandaag!

De formulering is alleen wat breder, want thans gaat het vooral om de vraag, of we onze kinderen als wedergeboren moeten beschouwen. De heer Brookhuis vat de zaak breder op, en behandelt de vraag, of we al de leden der Kerk voor wedergeboren moeten houden. Maar hij bespreekt daarbij ook de kwestie, die heden in geding is gekomen (feitelijk sinds de vereeniging van 1892 altijd min of meer in geding is geweest, soms meer latent, soms meer acuut), en ik wil, wat hij in dat referaat daarvan zegt, hier laten volgen. Misschien krijgt de heer Brookhuis, afgevaardigde naar de synode der synodocratische Kerken, en mogelijk ook nog wel een ander lid van de Kerken daar, het onder oogen, en denkt er eens over na.

Zijn vader schrijft het volgende (ik citeer het gedeelte over de veronderstelde wedergeboorte bij de kinderen):

„Daar men nu door den kinderdoop onvermijdelijk vele onwedergeborene en onbekeerde menschen in de gemeente opneemt, zoo is men wel gedwongen, zal de krasse tegenstrijdigheid, die er tusschen zulk een leer en praktijk bestaat nog eenigermate vereffend worden, om naar bewijzen te zoeken, of men niet alle kinderen der gemeente voor wedergeboren kan verklaren.

Men durft het echter niet aan, om te beweren, dat zij allen werkelijk zijn wedergeboren, daarom neemt men de toevlucht tot een voorhouden of veronderstellen van de wedergeboorte.

Men zegt: op grond van de belofte des genadeverbonds moeten wij alle kinderen der gemeente voor wedergeboren houden, en in die veronderstelling doopen, ofschoon wij wel weten, dat zij dit allen in de werkelijkheid niet zijn.

Deze stelling is nu volkomen ongegrond en ten hoogste ongerijmd.

De verbondsbelofte luidt Gen. 17:7: „En ik zal Mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u,

en tusschen uw zaad na u, in hunne geslachten tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen God, en uw zaad na u”.

Deze belofte kan in onvoorwaardelijken of in voorwaardelijken zin genomen worden. Vatten wij die onvoorwaardelijk (op), zoodat in deze belofte geenerlei eisch ligt opgesloten, op welker volbrenging het beoefde goed geschonken wordt; maar zoo dat God hiermede zegt: Ik wil uw God zijn, en de God uws zaads, onverschillig hoe gij of uw zaad u moogt gedragen: dan is God ook gehouden, om dezelve in allen die deze belofte geldt, te volbrengen, en zoo dit niet geschiedt dan zou God een leugenaar worden.

Men kan ook niet zeggen, dat de belofte alleen het uitverkoren zaad geldt, want dan kon ook alleen (maar) aan dit uitverkoren zaad het zegel gegeven (worden); immers waar geene belofte is, daar is ook niets te verzegelen.

Indien de zaak dus zoo ware, dan was de kinderdoop ten eenen male onmogelijk, want wij kunnen niet weten, wie dit uitverkoren zaad zijn.

En als nu God geboden heeft, het zegel te geven aan alle kinderen der gemeente, zoo als alle gereformeerden volhouden, dus ook aan die kinderen, die niet uitverkoren zijn, en die derhalve geen belofte hebben, dan wordt God direct een leugenaar, bij den doop van zulke kinderen.

Er blijft daarom geen andere, dan eene voorwaardelijke opvatting van de belofte mogelijk, en wel in dien zin, dat God hierdoor zegt: Ik wil uw God zijn, en de God uws zaads, in den weg des geloofs, of wanneer gij gelooft.

De vervulling der belofte wordt dus afhankelijk gesteld van de volbrenging van de voorwaarde des geloofs.

Hiermede wordt niet gezegd, dat deze voorwaarde in eigen kracht of als een verdienstelijk werk moet volbracht worden, maar hierdoor wordt slechts de weg aangewezen, langs welken of het middel waardoor God het beoefde goed schenken wil.

Zoo opgevat, dit kan aan geen twijfel onderworpen zijn, dan kunnen wij hieruit volstrekt niets besluiten of veronderstellen, aangaande den onderwerpelijken toestand der kinderen, omdat het deelsachtig worden van het beoefde goed afhankelijk is gesteld van de volbrenging van de voorwaarde des geloofs.

Uit dit alles is het duidelijk, dat eene veronderstelde wedergeboorte van allen grond ontbloomt is.

Deze stelling is echter niet alleen ongegrond, maar ook ten hoogste ongerijmd. Wanneer ik zeg: wij moeten alle kinderen der gemeente voor wedergeboren houden, ofschoon wij wel weten, dat zij in de werkelijkheid dit allen niet zijn: dan heb ik hiermede zelf gezegd, dat mijne veronderstelling niet waar is.

Hieruit moet dus noodzakelijk volgen, dat alles wat ik op deze onware veronderstelling voortbouw, opeen leugen gegrond, en daarom valsch is. (Spatieering van mij; J. v. R.). Ik moet iets voor waar houden, waarvan ik wel weet, dat het niet waar is: dit is volkomen hetzelfde alsof ik zeg: ik moet een leugen voor waarheid houden.

Is het niet onbegrijpelijk, hoe een mensch met een nuchter verstand, zulk een klinkklare tegenstrijdigheid gelooven en verdedigen kan?

Anderen hebben dan ook ingezien, dat dit zoo niet is vol te houden, en deze gaan nu een stap verder. Zij ontkennen het tweede gedeelte dezer stelling n.l. dat wij wel weten, dat dit met alle kinderen in de werkelijkheid zoo niet is. Zij zeggen: zoo lang de kinderen in het opwassen, door leer of leven het tegendeel niet toonen, mogen wij niet anders dan op grond der verbondsbelofte van hen gelooven, dat zij werkelijk zijn wedergeboren; en wanneer zij het tegendeel bewijzen, dan moeten zij van de gemeente afgesneden worden, maar tot zolang moeten wij van alle kinderen en volwassenen op grond van Gods Woord werkelijk gelooven, dat zij zijn wedergeboren”.

Hiermede is men nu op een punt aangeland waar deze leer inderdaad gevaarlijk wordt voor het behoud der waarheid. Als wij toch op grond van Gods Woord van alle leden der gemeente werkelijk gelooven moeten, dat zij zijn wedergeboren, dan moeten wij op grond van Gods Woord van allen ook werkelijk gelooven, dat zij zalig worden en naar den hemel gaan, want alle wedergeborenen worden zalig. En als wij dan consequent willen blijven, dan moeten ook allen, zoowel in de prediking als in de herderlijke zorg, als de zoodanige aangesproken en behandeld worden. Dan moeten onze predikanten al hunne hoorders, die bij de gemeente behooren, als goede christenen aanspreken, die lieve kinderen zijn van hun hemelschen Vader, voor wie Jezus Christus gestorven is, en die dus als zij sterven naar den hemel gaan. Weg dan met dat oude gekwezel, dat er nog eene werking des heiligen Geestes tot vernieuwing des harten, tot geloof en bekeering noodzakelijk is; dat is dan niet anders dan dwepelij en een oudwijnengeloof!

Halt! halt! wordt ons toegeroepen, het misbruik van eene leer neemt het goede gebruik niet weg, en de valsche gevolgtrekkingen die gemaakt worden, maken deze leer zelf niet valsch.

Maar wij antwoorden: dit zijn geen valsche gevolgtrekkingen, maar de logisch juiste consequentie van deze leer, want, als in het verbond geboren en gedoopt te zijn en dit verbond uiterlijk wel te beleven, volgens

bijbelsche leer, grond geven om van iemand te gelooven, dat hij werkelijk is wedergeboren, dan moet de wedergeboorte ook in deze dingen bestaan; bestaat echter de wedergeboorte in eene vernieuwing des harten door den H. Geest, die van deze uiterlijke voorrechten geheel onderscheiden is, dan kan men uit deze uiterlijke dingen ook onmogelijk besluiten dat iemand wedergeboren is.

Nog anderen zoeken zich hier te redden door te zeggen: „Wij bedoelen met deze veronderstelde wedergeboorte niet, dat men van alle kinderen moet gelooven, dat zij wedergeboren zijn, maar dat men hen zoo behandelen moet, alsof ze dit waren”.

Wij antwoorden: Gij houdt evenwel toch vol, dat gij hen zoo behandelt, op last en bevel van God. Gij dient dus aan alle kinderen der gemeente, ook aan dezulken, die niet uitverkoren, maar verworpen zijn, en die volgens uw zeggen geen belofte hebben, het zegel der belofte toe, en wel, gij doet dit op bevel van God: ziet gij dan nog niet in, dat God hierdoor tot een leugenaar en bedrieger wordt?

Zulk een handelwijze staat volkomen gelijk met die van een jongeling, die eenen trouwring geeft aan eene jonkvrouw (jongedochter is hier bedoeld; dit is een provincialisme; J. v. R.), met welke hij zich overigens in geenen deele inlaat, en van welke hij vast besloten heeft, dat hij haar nooit tot vrouw wil nemen”.

We slaan nu even een stukje over, omdat het tegenwoordig niet ter zake is, al heeft hij het er in over iets, waarover het laatste woord ook nog niet gesproken is: het lidmaatschap van de Kerk. Over Verbond, wedergeboorte en doop gaat hij dan aldus verder:

„Doopten wij de kinderen op grond van de verordening der gemeente, dan kan men zeggen: God bedoelt in den Doop alleen dezulken, die de genade der wedergeboorte deelsachtig zijn, maar omdat wij wegens ons gebrekkelijk menschelijk inzicht, deze van de anderen niet kunnen onderscheiden, zoo komt het, dat ook zulken gedoopt en in de gemeente opgenomen worden, die God niet bedoeld heeft, en die er daarom niet in behoorren.

Zoodra men echter erkent, dat wij de kinderen doopen op Gods bevel, dan vallen zulke redeneeringen weg, en is het onwederprekelijk klaar, dat het Gods wil is, dat ook onwedergeborenen gedoopt en in de gemeente opgenomen worden.

En daarom moet hieruit ook noodzakelijk volgen, dat er in den doop een aanbidding en voorwaardelijke belofte van deze genade gegeven wordt, en dat God door middel van den arbeid der gemeente deze genade wil mededeelen”.

We laten het slot van het artikel achterwege, daar het verder weer betrekking heeft op het lidmaatschap der Kerk. (We hebben trouwens maar een klein gedeelte van het geheele referaat overgenomen, n.l. alleen dat gedeelte, dat betrekking heeft op den Doop, het verbond en de wedergeboorte van de kinderen). De heer Brookhuis verdedigt er n.l. in, dat men om lid der Kerk te wezen, niet wedergeboren behoeft te zijn, en ik laat dat rusten.

Hij is in een der volgende nummers van de Grensbode speciaal op dat punt aangevallen door De Graefe, toen predikant te Laar, die van het wedergeboren houden der kinderen weinig zegt. Hij vraagt echter naar de beteekenis van de uitdrukking in de geloofsbelijdenis (art. 34) dat gedoopt moeten worden „al degenen die de Zijnen zijn”. (De andere vragen laat ik geheel rusten).

De heer Brookhuis antwoordt daarop dan, dat men zeggen kan, dat iemand Gods eigendom is krachtens de eeuwige verkiezing, maar ook vanwege een tijdelijk inzien in het genadeverbond. Hij meent dan, dat men uit kracht van de verbondsbelofte door geboorte of doop in het genadeverbond kan zijn, maar ook door wedergeboorte, geloof en bekeering. Daar zouden nog wel een paar woorden over te zeggen zijn. Maar we laten dat rusten, en geven weer, wat hij dan verder zegt:

„als dit: de Zijnen te zijn de grond des doops is, zooals hier gezegd wordt, zoo volgt uit kracht van tegenstelling, dat die de Zijnen niet zijn, ook niet behooren gedoopt te worden. Nu kan men van alle kinderen der Kerk niet zeggen dat zij uitverkoren, noch dat zij wedergeboren zijn, daarom moeten zij dan de Zijnen zijn uit kracht van een voorwerpelijk inzien in het genadeverbond. Ook in den catechismus ligt dezelfde beschouwing ten grondslag. Deze antwoordt op de vraag: „Zal men ook de jonge kinderen doopen? Ja, want mitsdien zij alsoowel als de volwassenen in het verbond Gods en in zijne gemeente begrepen zijn... zoo moeten ze ook door den doop als het teeken des verbonds der christelijke kerk ingelijfd” enz. Het in Gods verbond en gemeente begrepen te zijn, wordt hier tot een rechtgevend grond des doops gelegd, en als nu daarop het besluit wordt gemaakt, dat daarom alle kinderen der kerk ook gedoopt moeten worden, dan kan het dunkt mij niet anders, of hier is bedoeld te zeggen, dat die kinderen ook allen in Gods verbond en gemeente begrepen zijn, want waar een gevolg rechtmatig is, daar moet ook noodwendig de oorzaak hiervoor aanwezig zijn”.

Vervolgens zegt hij dan iets over de eerste doopvraag, die deze verondbeschouwing „nog duidelijker” laat uitkomen. Hij vervolgt dan:

„Dat hier door het in Christus geheiligd zijn, geens inwendige heiligheid of wedergeboorte, maar een voorwerpelijke verondbeschouwing, of Gode gewijheid bedoeld wordt, blijkt ten duidelijkste uit de vraag zelve.

Er wordt d.i. de k ontvangen dan geze is niet de tus bepen vangen e voorwerp

Maar h in Christ legd wor in Chris meente

Als n zijn de r dat alle belijdt m kerk die heiligt z evenals l kinderen geheel e danige r Al de v worden.

Daaro te word sluitrede eerlijk z dan een genoemd Tot z

Dit w zijn we meer of wezen, „voor-w van Br helpen, toegepas Broed

zooveel ik meen helpen t bedoel: afgezett uwen v inderda als On de bes Neede.

POSTZ

In „7 reprodu zegels daarop „Want

Dat (zal allu ergens dachte herinne een on in zijn de Hee

Hoov en dan brulker Dit i den ind lands

En d Jezus Joodscl des V die, vo zegel d vleesch

Alles en ong En v beër Jezus oude V Deze b loovige lofte toen H

Dat wazen: geheel ouders dan di drag Lid n

De s noeg g Een toe gas Leiden.